



[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Psichologijos daktaras Robertas Povilaitis: „Garliavos įvykiai – bandymai realybę apversti aukštyn kojomis“

Laimutės Stankūnaitės ir Drąsiaus Kedžio dukters likimas ir dėl jo susipriešinusi visuomenė nepaliko abejingo ir psichologo dr. Roberto Povilaičio, pabrėžiančio, kad aukos ir smurtautojai šioje istorijoje susikeitė vaidmenimis. Karštas komentaras

Be plintančių klaidingų vertinimų, šmeižto ir neapykantos, psichologas atkreipė dėmesį į ydingą Garliavos ir Sausio 13-osios įvykių lyginimą – tą kruviną naktį prie televizijos bokšto netekęs tėvo, R.Povilaitis negali suprasti, kodėl dabar minia garbina dviejų žmonių nužudymu įtariamą asmenį.- Garliavos istorija suskaldė visuomenę: vieni kaltina valstybės pareigūnus smurtu išplėšus mergaitę iš saugių namų, o kiti džiaugiasi, kad pagaliau įvykdytas teisingumas ir mergaitė išvaduota iš kalėjimo. Kas, jūsų nuomone, šioje situacijoje buvo smurtautojai ir kas – aukos?- Šioje situacijoje yra įvairiausių bandymų situaciją apversti aukštyn kojomis, kai smurtautojai paverčiami aukomis, todėl labai svarbu, kad tokius klausimus vertintų vaikų teisių ir psichikos sveikatos ekspertai.Mergaitė buvo įkalinta savo tetos ir senelių namuose, nuteikinėjama prieš motiną, verčiama išsižadėti jos prieš televizijos kameras ir įsiau drinusią minią, turėjo klausyti visokiausių bjaurių dalykų apie savo motiną, negalėjo lankyti mokyklos ir bendrauti su savo bendraamžiais, buvo gąsdinama pedofilų klanu, kuriam ji esą bus atiduota.Kai kuriems žmonėms toks tetos elgesys atrodė labai rūpestingas. Noriu pacituoti Lietuvos psichologų sąjungos pranešimą šiuo klausimu: „Vaiko nuteikinėjimas prieš kitą konflikto pusę, sakymas, kad kita pusė yra bloga ir padarys vaikui ką nors blogo, daro didžiulę žalą jo emociniam vystymuisi. Tokį gąsdinimą išoriniu pasauliu, skatinimą viešai prieš televizijos kamerą pasirinkti vieną ar kitą konflikto pusę galima traktuoti kaip emocinę prievartą, kurios pasekmės yra ne mažesnės, o kartais dar ir žymiai gilesnės negu fizinės prievartos.“- Mergaitės perdavimo operacija atrodė šokiruojanti, daugelis žmonių nesuprato, kodėl vienos mergaitės atėjo keli šimtai policininkų. Kaip jūs vertinate šią situaciją iš psichologinės pusės?- Mergaitės perdavimas motinai sukrėtė tuos žmones, kurie nepastebėjo, kad buvo taikoma prievarta, vaikui gyvenant pas globėją.Mano supratimu, policininkai labai profesionaliai įvertino galimą Klonio gatvėje besibūriuojančių žmonių pasipriešinimą. Tiek daug pareigūnų reikėjo, nes buvo gerai organizuotas trukdymas – suaugusieji visokiausiais būdais kūrė kliūtis ir bandė trukdyti teismo sprendimo įgyvendinimui.Galbūt patys minios dalyviai save suvokė kaip labai taikiai ir geranoriškai nusiteikusius asmenis, tačiau policija įvertino galimą grėsmę ir panaudojo proporcingą atsaką, todėl policiją ir kitas institucijas, dalyvavusias įgyvendinant teismo sprendimą, galima tik pagirti už profesionalumą.- Neringą Venckienę palaikanti minia naudojo ir vis dar naudoja ypatingas „apsaugos priemones“: gieda himną, mosuoja Lietuvos vėliavomis, galų gale garsiai meldžiasi.- Puiku, jeigu žmonės meldžiasi ir tą daro bažnyčioje, namuose ar tiesiog būdami su savimi. Bet minios meldimasis garsiai ir būtent tuo metu, kai mama ateina susitikti su dukra ar grėsmingas skandavimas „gėda“, – tai jau bauginimas ir minios agresijos išraiška. Maldos naudojimą kitų bauginimui bei viešosios tvarkos pažeidinėjimui vadinčiau piktnaudžiavimu malda.Minia gali tapti pavojinga, kai žmonės joje pradeda elgtis agresyviai, kiti pasiduoda tai nuotaikai ir taip vieni kitus pastiprina. Pavojinga, kai minia įtiki savo neklystamumu ir visus, kurie bent kiek nepritaria jiems, pradeda smerkti ir niekinti.- Regis, šio judėjimo atstovai geriausiai žino, kas geriausia mergaitei – ar pagrįstai nepasitikima specialistų komentarais ir patarimais? Kaip vertinate kritiką Vaiko raidos centrui?- Iš tiesų atsirado daug „ekspertų“, kurie pradėjo vertinti vaiko savijautą, viešai komentuoti, kiek saugi yra viena ar kita aplinka ir kažkodėl tai pradėjo skleisti nepasitikėjimą geriausiai Lietuvos vaikų psichikos sveikatos ir vaikų teisių ekspertais.Vaiko raidos centras yra profesionaliausia valstybinė įstaiga Lietuvoje, dirbanti su vaikais, turinčiais elgesio, emocinių ir vystymosi sutrikimų, bei teikianti pagalbą krizes išgyvenantiems vaikams. Iš šios įstaigos mokosi daugybė specialistų iš Lietuvos bei užsienio kolegų.Kalotinimai šiai įstaigai, kad vaikai ten esą uždaromi per prievartą, „pripumpuojami“ vaistų, yra šmeižtas. Kaip kitaip galima pavadinti tokius veiksmus, kai vadinamieji teisybės ieškotojai taikiniu pasirenka modernią pagalbą vaikams ir šeimoms tarnybą?Paradoksas, kad tie patys aktyvūs „kovotojai“ net nekelia klausimo dėl Lietuvoje veikiančių daugybės sovietiniais laikais prikurtų įstaigų, kur gyvena keletas tūkstančių vaikų ir kuriose kuo greičiau reikia rimtai susirūpinti vaikų teisių apsauga. Taip pat su dideliu apgailėstavimu stebiu didelę ataką prieš Vaiko teisių apsaugos kontrolierę, kuri nepaprastai profesionaliai atlieka savo darbą.- Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras Algirdas Patackas kai kuriuos psichiatrus apkaltino piktnaudžiavimu psichiatrija Garliavos istorijoje. Ką galėtumėte atsakyti į šį kaltinimą?- Teko skaityti A.Patacko samprotavimus apie tai, kad prof. Dainius Pūras ir kiti psichiatrai piktnaudžiauja psichiatrija šioje istorijoje. Taip kalbėti galima nežinant pagrindinių faktų. D.Pūras buvo išrinktas pirmuoju nepriklausomos Lietuvos psichiatrų asociacijos prezidentu 1990 m. ir tuomet būtent jis pasiūlė asociacijai pripažinti buvusį piktnaudžiavimo psichiatrija reiškinį bei pradėti atvirą dialogą su visuomene.Jis jau beveik 20 metų bendradarbiauja su tarptautine organizacija „Globali iniciatyva psichiatrijoje“, kuri ir buvo sukurta tam, kad keltų piktnaudžiavimo psichiatrija atvejus sovietiniais laikais. Svarbu žinoti ir tai, kad D.Pūras aktyviai dalyvavo komisijos veikloje, kuri nustatė, kad nėra jokių duomenų, kad Romas Kalanta būtų sirgęs psichikos liga, kurią buvo „įžiūrėjusi“ sovietiniais laikais veikusi komisija.- Susivienijimas ir susirūpinimas dėl konkrečios mergaitės tarsi demonstruoja, kad Lietuvoje yra tik vienas nelaimingas vaikas. Ar iš tiesų tai skaudžiausias atvejis mūsų šalyje?- Lietuvoje kaip ir kitose šalyse yra daug vaikų, kurie patiria prievartą namuose, institucijose, mokykloje ar gatvėje. Todėl yra labai svarbu kurti tokią teisinę, psichologinę, socialinę pagalbą sistemą, kuri galėtų teikti pagalbą nuo smurto nukentėjusiems vaikams.Populistiškai skamba politikai ar kiti veikėjai, kurie užuot kantriai kūrė rimtą pagalbą sistemą nuo smurto nukentėjusiems vaikams, staiga pradeda garsiai rūpintis vieno vaiko likimu. Ne mitinguose ir ne televizijoje yra kuriami įstatymai bei paslaugos vaikams.Keletą kartų Lietuvoje buvo bandyta įtvirtinti fizinį bausmių draudimą, kuris galioja daugelyje Europos Sąjungos valstybių, tačiau tokiame draudime nepritarė Seimas. Paradoksalu, bet kai kurie Seimo nariai, balsavę prieš ar susilaikę (tokiu būdu užblokuavę įstatymų pataisas, kurios leistų rimčiau kovoti su smurtu prieš vaikus), šiandien tapo aktyviais „kovotojais“ prieš tariamą pedofilų klaną.- Ar, jūsų nuomone, Lietuvoje egzistuoja pedofilų klanas?- Kad pasaulyje ir Lietuvoje yra suaugusiųjų, tvirkinančių vaikus, – nėra jokių abejonių. Kartais teisėsauga Lietuvoje išaiškina vaikų tvirkinimo atvejus ir tokių atvejų girdėjome neseniai. Tačiau didelių abejonių kelia idėja apie konkretų mergaitę tvirkinusių pedofilų klaną, dėl kurio egzistavimo neabejoja N.Venckienė palaikančiųjų pusė.Pastebėjau, kad labai greitai ir paprastai „nustatoma“, ar žmogus yra pedofilas. Jeigu žmogus nepalaiko N.Venckienės – tampa aišku, kad jis ar ji priklauso pedofilų klanui. Pagal tą „teoriją“ pedofilų klanui jau yra priskirta Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, daug teisėjų, prokurorų, policininkų, gydytojų, žurnalistų, politikų, psichiatrų, psichologų, kurie esą yra susijungę į klaną ir vieni kitus išsukinėja. Nuo kada pedofilija yra nustatoma pagal žmonių išsakomą nuomonę? Nuo kada pedofilus nustato anoniminiai komentatoriai?Jau girdėjome teigiančių, kad ir prezidentė yra pedofilų klanu stogas, pranešama, kad ir Seimo nariai, kurie balsuos už N.Venckienės teisinę neliečiamybės panaikinimą, esą priklauso tam pačiam klanui. Tiesa, šiuo metu dar nėra aišku, kurie Seimo nariai tam klanui priklauso, bet po balsavimo iš karto turi „paaiškėti“ ir pedofilų etiketės bus kabinamos „neteisingai“ balsavusiems.- Kai

kurie žmonės Garliavos istoriją bando lyginti su Sausio 13-osios įvykiais. Kaip vertinate šią paralelę kaip psichologas ir kaip žmogus, tą kruviną naktį prie televizijos bokšto netekęs tėvo? - Iš tiesų matau, kad yra bandymų sugretinti Sausio 13-osios ir Garliavos įvykius, kai smurtaujanti pusė save lygina su kovotojais už Lietuvos nepriklausomybę. Tai – labai prastas palyginimas, nes smurtautojai save bando pateikti kaip nukentėjusius. Tokių bandymų apversti tiesą buvo ir 1991-aisiais – prisiminkime, kokią propagandą skleidė anuomet sovietinė pusė. Jie teigė, kad esą specialieji milicijos padaliniai ir ginkluotosios pajėgos (su koviniais ginklais ir sunkiąja karine technika) buvo užpultos ir todėl buvo priverstos gintis. Nors tai visiškai absurdas, bet ir šiandien dar yra tikinčių tokia Sausio 13-osios įvykių interpretacija tiek Lietuvoje, tiek Rusijoje. Prisiminkime, kad specialiajai „Alfa“ grupei yra pastatytas paminklas Maskvoje už jų „žygdarbius“ Vilniuje 1991-ųjų sausį. Žmonių žudymas nėra ir negali būti joks žygdarbis – nei 1991-aisiais, nei 2009-aisiais. Man sunku suprasti, kodėl dabar kai kurie žmonės garbina dviejų žmonių nužudymu įtariamą asmenį ir nemato akivaizdžios prievartos prieš mergaitę buvusios globėjos namuose. Tenka tikrai apgailestauti, kad kai kurie asmenys, kurie 1991-ųjų sausį gynė laisvę ir demokratiją, dabar kelia grėsmę demokratijos ir laisvės principų įtvirtinimui Lietuvoje...Psichologą kalbino Audrė Domeikaitė Tapk mūsų draugu Facebook'e ir gauk visas naujienas pirmas

Date created: 2012/05/30-